

Sven Mikser
Välisministeerium

ASUTUSESISEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Riigikontroll
Juurdepääsupiirang 7.02.2019 - 31.08.2019
Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2

Meie 7.02.2019 nr 2-1/80018/4

Märgukiri auditi „Riigi 2018. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ vahetulemuste kohta Välisministeeriumi valitsemisalas

Austatud välisminister

Riigikontrollil on käimas audit „Riigi 2018. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“. Selle raames kontrollisid audiitorid Välisministeeriumi valitsemisalas 2018. aasta septembrist kuni detsembrini sisekontrollisüsteemi toimimist ning riigi seisukohast oluliste tehingute vastavust riigieelarve seadustele ja raamatupidamises kajastamise õigsust järgmistes valdkondades:

- riigilõivude kogumine Moskva Suursaatkonnas (10 kuu andmete põhjal);
- toetuste andmine (8 kuu andmete põhjal);
- tööjõukulude arvestus (9 kuu andmete põhjal);
- majandamiskulude tegemine Moskva Suursaatkonnas (10 kuu andmete põhjal);
- investeringud põhivarasse Moskva Suursaatkonnas (10 andmete põhjal) ja põhivara müük (9 kuu andmete põhjal).

Riigikontroll ei tuvastanud riigilõivude kogumisel, toetuste andmisel, tööjõu- ja majandamiskulude tegemisel sisekontrollisüsteemi toimivuses, raamatupidamises kajastamisel ega tehingute seaduslikkuses kontrollitud ulatuses olulisi puudusi. Varade arvestuses aga esines mõningaid puudusi, mida Riigikontroll järgnevalt käsitleb.

1. Saatkonnahoone ehituse ettemaksed on kajastatud lõpetamata ehituse kontrol

Välisministeerium on Moskva Suursaatkonna hoonet ehitavale firmale aastatel 2016–2017 tasunud ettemaksed kajastanud vastavate aastate raamatupidamises lõpetamata ehituse kontrol. Saatkonnahoone ehituse käigus tasus ministeerium ehitajale tehtud tööde eest summad, millest on maha arvestatud aastatel 2016–2017 tasunud ettemaks. Ka raamatupidamises on kajastatud ehitusperioodil tehtud tööd ettemaksusumma võrra väiksemana.

Kuivõrd ettemaksu tegemise ajal ei olnud põhivara soetamisega kaasnevad kulud veel tekkinud, on raamatupidamises lõpetamata ehituse saldo 2016. ja 2017. aastal 31. detsembri seisuga näidatud

tegelikust suuremana ning ettemaksed põhivara eest väiksemana – aastate kaupa vastavalt 663 963 euro ja 836 814 euro võrra.

Eelnevast tulenevalt kajastati ka 2017. aasta riigieelarve täitmise aruandes nii lõpetamata ehituse kulud kui ka ehitajale tasutud ettemaksed tehtud investeeringutenä. Õige oleks olnud eelarve täitmisena kajastada ainult tehtud tööde kulutused. Vea suurus on 172 851 eurot. Varasematel perioodidel tehtud ettemaksete tasaarvelduste tõttu on ka 2018. aasta riigieelarve täitmise aruandes kajastatud investeeringute tegemine vähemalt 718 213 euro ulatuses väiksemana.

Avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse juhendi kohaselt tuleb ettemaks kanda lõpetamata ehituse kontole ehitusperioodi jooksul kulude tekkimisel hetkel. Sellega tagatakse lõpetamata ehituse kulude kajastamine tehingu majanduslikust sisust lähtudes nii raamatupidamises kui ka riigieelarve täitmise aruandes.

Riigikontrolli soovitus välisministrile: nõuda, et edaspidi kajastatakse ettemaksed raamatupidamises õigel kontol, et eelarve täitmise aruandes oleksid investeeringud kajastatud õiges summas ja õiges perioodis.

2. Lõpetamata ehituse kontrol on 2018. aastal kajastatud 2017. aastal tehtud tööd

Välisministeerium on 2018. aastal lõpetamata ehituse kontrol kajastanud kulud, millest osa on tekkinud 2017. aastal. Audititoimingute käigus tuvastas Riigikontrol, et 2018. aastal on lõpetamata ehitusena kajastatud kulutusi summas 97 000 eurot, mis tööde üleandmise-vastuvõtmise akti alusel tehti perioodil 31.08.2017–28.02.2018. Riigi Tugiteenuste Keskuse selgituse kohaselt ei olnud neil arve juures oleva akti alusel võimalik eristada, millised tööd on tehtud 2017. aastal ja millised 2018. aastal, mistõttu on kogu perioodi kulud kajastatud 2018. aastal.

Kui võrd avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse kontoplaani juhendi järgi kajastatakse lõpetamata ehitusena ehitusperioodil tehtud kulud, siis oli lõpetamata ehituse bilanssaldo 31.12.2017. aasta seisuga kajastatud tegelikust väiksemana.

Kui aktide alusel ei ole võimalik eristada kahe erineva majandusaasta kulutusi, võivad Riigikontrolli hinnangul varade kajastamisel raamatupidamises tekkida olulised periodiseerimisvead.

Riigikontrolli soovitus välisministrile: nõuda, et edaspidi esitavad töövõtjad akte vähemalt 31. detsembri seisuga, et tagada kulude tekkimise perioodi selgus ja eristatavus majandusaastate kaupa.

3. Moskva Suursaatkonna põhivarade inventeerimisel on puudusi

Riigikontrol tegi Moskva Suursaatkonnas ootamatu osalise põhivarade inventuuri, mille käigus selgitasime, kas 31.10.2018. aasta seisuga varade nimekirjas kajastatud põhivarad, v.a maalid ja mööbel, on olemas ja kajastatud varade nimekirjas. Inventuuri tulemusena selgus, et põhivarade nimekirjas ei ole arvele võetud kahte kroonlühtrit ning nimekirjas kajastatud automaatne tulekahjusüsteem, läbipääsusüsteem ja võtmekapp on asendatud uutega.

Plaanilise põhivarade inventuuri tegi saatkond pärast auditit 2018. aasta novembri lõpus. Inventuuri dokumentatsioonis ei ole tehtud ettepanekut võtta arvele nimekirjas puudunud varad ja kanda maha varad, mis olid inventuurile eelnevalt asendatud uutega.

Saatkonna selgituste kohaselt on maha kandmata varade puhul tegemist diplomaatilise julgeoleku osakonna ehk peamaja vastutusel olevate varadega ning nende üle arvestuse pidamisega tegeleb peamaja.

Riigikontrolli hinnangul ei täida Moskva Suursaatkonnas tehtud inventuur eesmärki – tuvastada puuduvad varad ja kanda need maha, võtta arvele ülejäägid ning tagada, et varade nimekiri vastab

tegelikusele. Kuna varad ei ole arvele võetud nende kasutusse võtmise hetkel, on põhivarade saldo bilansis ja amortisatsioonikulu tulemiaruanDES kajastatud tegelikust väiksematena.

Riigikontrolli hinnangul on oluline tagada, et kõik varad kajastuksid registris ja raamatupidamises ning varad võetaks arvele ja eemaldatakse arvestusest õigeaegselt. See on vajalik selleks, et anda õige ülevaade varade koosseisust ning tagada nende raamatupidamises kajastamise korrektsus.

Riigikontrolli soovitusel välisministrile:

- nõuda saatkondadelt hoolikust varade aastainventuuride tegemisel ning tegelike tulemuste raamatupidamises kajastamisel;
- nõuda saatkondadelt ja peamaja vastavatelt osakondadelt tihedamat koostööd, et tagada varade õigeaegne mahakandmine ja arvelevõtmine.

Riigikontroll juhib tähelepanu, et kirjeldatud tähelepanekud on tehtud aastasiseste audititoimingute põhjal. Auditi järeldused võivad enne auditi lõplikku valmimist tehtavate toimingute tulemusel muutuda. Auditi lõputoimingud tehakse 2019. aasta veebruarist kuni maini. Auditi lõplikud hinnangud koostatakse ja saadetakse Teile pärast auditi lõppu märgukirjaga 2019. aasta juunis.

Ootame Teie kirjalikku vastust märgukirjas tehtud soovitude kohta hiljemalt 21. veebruariks 2019.

Riigikontroll tänab Välisministeeriumi ja Moskva Suursaatkonna teenistujaid meeldiva koostöö eest ning loodab, et esitatud tähelepanekutest ja soovitudest on abi sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning raamatupidamisarvestuse parandamisel ministeeriumi valitsemisalas.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Angela Onno
Angela.Onno@riigikontroll.ee